

Protestantisk Kirkeforfatning.
(Efter „Dagbladet“.)

I de vestlige Provinser, der havde faaet under fransk Herredømme, men som ved Wienerkongressen var bleven indlemmede i Preussen, var der straks efter Befrielsen blevet oprettet Konfessioner og derefter indført en Menighedsrepræsentation og Provinskyndere. I de østlige Provinser blev der i 1817 gjort Forsøg paa at indrette Presbyterier eller Kirkekollegier i alle Sogne; men Forsøget lykkedes ikke; disse Presbyterier manglede enhver indbyrdes Forbindelse, da man ikke samtidig oprettede Synoder, og som i deres isolerede Stilling snart i Forsald. Til synodale Ordninger blev der ved de følgende Aar gjort Forsøg, men uden Resultat. I 1846 indstillede Frederik Vilhelm den Syvende den første evangeliske Generalsynode, bestaaende af 37 gejstlige og 38 læge Medlemmer, som uarbejdede et Forslag til en Kirkeforfatning, der dog ikke traadte ud i Livet, lige saa lidt som den Organisation af Kirken paa repræsentativt Grundlag, som senere blev trævlet af det evangeliske Overkirkeraad, som til Udførelse. Kongen kunde med al sin Sympati for en synodal Forfatning ikke beslutte sig til at gøre Udvord af Sagen.

Først under Regentstabet i hans sidste Regeringsaar blev der meddelt taget fat paa Opgavens Løsning. Fra 1858 blev der efterhaanden oprettet Menighedsraad i Rigets forskellige Provinser, og efter at disse var komne i Gang, blev der fra 1861 anordnet Kredssynoder, bestaaende af alle gejstlige og et Medlem af Menighedsraadet fra hvert Sogn i Kredsen med Superintendenten som Formand. Dernæst oprettedes der 1869 foreløbige Provinsialsynoder i Rigets østlige Provinser — de vestlige havde som foran bemærket allerede faaet, og efter Indstilling af disse Synoder udford den 10. September 1873 en kongelig Anordning, som definitivt paabød Indførelsen af Menighedsraad og en Synodalordning med Kredssynoder og Provinsialsynoder for de østlige Provinser. Samtidig paabød Kongen (Wilhelm den Første), at der skulde indføres en overordentlig Generalsynode til Afslutning af Forfatningsarbejdet for den evangeliske Kirke i samtlige Rigets ældre Provinser. Ved en Lov af 25. Maj 1874 blev Anordningen om Menighedsraadene fastsat af Lovgivningsmagten.

Efter at den overordentlige Gene-

ralssynode, der bestod dels af Medlemmer valgte af Provinsialsynoderne, dels af kongelig udvalgte Medlemmer, havde behandlet et af Regeringen fremlagt Udkast til en Generalsynodalordning, blev denne udsendt som kongelig Anordning af 20. Januar 1876. Sagen blev derefter forelagt Landdagen, og efter at den var tiltraadt af denne, udford endelig Loven af 3. Juni 1876 angaaende den evangeliske Kirkeforfatning i de ældre Provinser af Monarkiet, der approberede Synodalordningen i det hele og samtidig traf Bestemmelser om Statens Tilsynskret lige overfor Kirken og regulerede Forholdet mellem Statens og Kirkens forskellige Myndigheder. Det er denne Lov, der endnu danner Grundlaget for den evangeliske Kirkes Forfatningslov i de ældre Dele af det prussiske Monarki, i hvilke Unionen mellem de lutheriske og reformerte Menigheder er bleven gennemført, og hermed var det mangeaarige Forfatningsarbejde i dette store Landomraade afsluttet.

Derimod omfatter denne Forfatning ikke de efter 1866 i Preussen indlemmede nye Provinser, i hvilke de lutheriske Landskirker er bleven bestaaende. Saaledes har Provinsen Slesvig-Holsten sit evangeliske lutheriske Konfessionarium i Kiel, der ikke forløber under det evangeliske Overkirkeraad men direkte under det kirkelige Ministerium i Berlin, ligesom den har Menighedsraad og en Synodalordning, der ikke hører under den preussiske Generalsynode.

Tilsvarende Kirkeforfatningsforhold til de her omtalte preussiske findes i saa godt som alle de andre tyske Stater. Naturligvis frembyder de mange Udfordelser indbyrdes i Enkeltdele, men da den væsentlige Type for Ordningerne er givet ved den preussiske, skal vi ogsaa i det følgende for at undgå Forvirring i det væsentlige holde os til denne Forfatning. Den bestaar, saa vidt vides, for Liden af 37 evangeliske Landskirker i Tyskland, deraf 2 reformerte, 11 unerede, Resten lutheriske. At bringe en Enhed ud af denne Mangfoldighed er hidtil ikke lykkedes. I en Aarsrække har den tyske evangeliske Kirkekonferens, der bestaar af Udsendinge fra de forskellige Kirkeforretninger, holdt Møder i Eisenach, hvor man raadslaar om kirkelige Principper, men ikke er berettiget til at vedtage bindende Beslutninger. Nylig har der

været nedfat et Udbalg af denne Konferens til Forhandling af Spørgsmaalet om en snævrere Sammenlutning af de tyske evangeliske Landskirker til Varetagelse af fælles Interesser overfor andre Kirkesamfund. Der skulde oprettes et evangelisk Kirkeudvalg, hvis Virksomhed dog ikke maatte indskrænke de enkelte Landskirkers Selvstændighed i Belønde og Forfatning. Planen har ikke fundet ubest Tilslutning, navnlig ikke fra de lutheriske Landskirkers Side, men efter at Tanken om at gøre Berlin til fast Sæde for Kirkeudvalget og Præsidenten for det evangeliske Overkirkeraad til stadig Sæde af Udbalgets Forretninger er opgivet, har de fleste Landskirker dog tiltraadt Forslaget. Kirkeudvalget skal frit vælge sin Formand, og Udbalget skal have sit Sæde, hvor Formanden boer; kun for de første fem Aar skal Preussen gøre Begyndelsen for Arbejdet. Et Sammenlutningsindviklingstykke, vil det vistnok blive nødvendigt til dette Udbalg, der udelukkende bestaar af Delegerede for Kirkeforretningerne, at knytte et Udbalg bestaaende af Mænd, der er valgte af de forskellige Landskirkers Synoder. Spørgsmaalet vil sikkert komme til at spille en betydelig Rolle under Forhandlingerne paa den Generalsynode, som netop i denne Tid holder Møde.

Fra lutherisk Side har man bestræbt sig for at tilvejebringe en særlig Sammenlutning af de lutheriske Landskirker, men ogsaa denne Tanke vil sikkert støde paa betydelige Vanskeligheder. De lutheriske Landskirker i Provinserne Hannover og Slesvig-Holsten vil neppe kunne opnaa det preussiske Kultusministeriums Samtykke til en nærmere Sammenlutning med de lutheriske Landskirker i Bayern, Sachsen o. s. v.

Om Unionen, der spiller saa stor en Rolle i Kirkeforfatningens Udvikling i det nittende Aarhundrede, skal bemærkes følgende:

Fra det Nidst, Kurfyrst Johan Siegmund af Brandenburg i Aaret 1618 var traadt over til den reformerte Kirke, uden at hans lutheriske Folk fulgte hans Eksempel, har de brandenburgske Fyrsters Kirkepolitik stadig gaet ud paa en Forening af de toende evangeliske Kirker, dog med Undtagelse af Frederik den Anden, hvis Kirkeprincip som bekendt var dette, at i hans Stater maatte enhver blive falg paa sin Facon. Men Frederik Wilhelm den Tredie genoptog Tanken, og ved Reformationens Trehundreaarsfest i 1817 opfordrede han sine lutheriske og reformerte Underkætter til at lade deres afvigende Lærdomme falde som noget udbortet og slutte sig sammen til en evangelisk-

fristig Kirke med fælles Næderbydelse, nærmest efter reformert Ritus; Præsidenterne skulde ikke forpligtes til at lære efter en bestemt Beløndelse, men „efter den forenede evangeliske Kirkes Beløndelse, for saa vidt disse stemmede overens.“ Der indførtes en ny Landsagen, som det i 1834 blev paabudt alle Menigheder at følge. Samtidig blev der imidlertid, da Unionsbestræbelserne navnlig fra lutherisk Side ikke var mødt med ubegrænset Tillid, foretaget et Tilbagekrog fra den oprindelige Unionstank, der gik ud paa en Sammenlutning af de to Konfessioner. I en ny Kabinetsordre af 28. Februar 1834 udtalte Kongen, at Unionen ikke tilfaldte at opbevare de to evangeliske Konfessioner eller den Autoritet, som deres Beløndelseskrifter hidtil havde haft. Tiltraedelsen til Unionen skulde kun være et Udtryk for den Anstuelse, at Forskellen i enkelte Lærepunkter ikke længere skulde gælde som Grund til at nægte den anden Konfession det hvide kirkelige Fællesskab. Heveder Unionen i det væsentlige reduceret til en Forbindelse mellem de to evangeliske Kirkesamfund om fælles Kirkestyrelse, men med fuldstændig Anerkendelse af de konfessionelle Forskeligheder. Indenfor Unionen findes der derfor baade lutherisk-evangeliske og reformert-evangeliske Menigheder; de Menigheder enelig, der efter Unionens oprindelige Program har antaget en Fællesbeløndelse, betegnes som Konfessionenigheder.

I alle alene lutheriske Menigheder vilde dog slutte sig til Unionen selv paa dette endrede Program. Navnlig nægtede en Del Menigheder i Schlesien at antage den nye Agende og underkaste sig den unerede Kirkestyrelse. Efter lange Kampe, i hvilke ogsaa Steffens, der den Gang var Professor i Breslau, var en ivrig Deltager, lykkedes det disse Menigheder ved en Generalkonfession i 1845 at opnaa Kong Frederik Wilhelm den Fjerdes Anerkendelse som et udenfor den evangeliske Landskirke staaende lutherisk Samfund. At faavel de hannoverske som de slesvig-holstenske lutheriske Menigheder ligeledes staa udenfor Unionen, er tidligere bemærket. Og da Tilslutningen til Unionen er ganske frivillig, kan der ogsaa findes baade lutheriske og reformerte Menigheder, der vel ikke hører til Unionen, men som underkaster sig Landskirkens Styrelse og anvender den paabudte Agende.

Foruden Landskirken for Preussens 9 gamle Provinser findes der unerede Landskirker i Nassau-Kurfyrstendømmet, i Baden, Rhinpfalz, Hessen-Darmstadt, Sachsen Weimar med nogle flere af de tyske Smaastater; alle de andre Landskirker, foruden som nævnt Hannover og Slesvig-Holsten, endvidere Kongeriget Sachsen, Württemberg, Bayern, Øst for Rhinen, begge Mecklenburg, Brunsvig, Sachsen-Coburg-Gotha og de fleste andre Smaastater faavel som de tre Fristæder er lutheriske.

Vi skal nu søge at give en Fore-

stilling om, hvorledes de forskellige kirkelige Organer, som de konfessionelle, eller hvad man i Tyskland kalder Kirkeforretningerne, som de presbyteriale og synodale, nærmere er ordnede, hvilke deres Opgaver er, og hvorledes de griber ind i hinanden paa de forskellige Trin af Ordningen. E. J. L.

Stærk og fri,
er. Bog for unge Mænd, af Georg Overgaard. Udfordt fra Engløst. I England er den solgt i over 32,000 Eksemplarer. Af Forordet følgende: „Den prædiker den glade Kristendom i god Betydning, ikke den overfladiske og letfærdige, men den, der har Rod i levende Tro paa Kristus . . . .“ Subsordets friggørende Sandhed belyses i Bogen ved talrige Eksempler fra det daglige Liv. Bogen er anbefalet af Lord Shaftesbury, som siger: „Jeg vover at regne Bogen blandt de allerbedste.“ Den indeholder: Stærk og fri. — Hvad er Sandhed. — Den levende Røst. — Kristus og de unge Mænd. — Kender du ham? — Han fandt ham i Kirkens Land. — De to Ure. — Vidt af fire Klappesflanger. — Pilen, der forjælede sit Maal. — Om at komme frem i Livet. — Hvad tænker du om min Religion? — „Unge Mænd kan faa Plads.“ — Et ventligt Ønske. Pris fint indb. 50c., frit tilsendt. Primærter modtages. Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

NDRE MISSIONS ALMANAK 1904.
Uden Sammenlutning Danmarks bedste Almanak. 120 Sider med ekstrapat godt Indhold og mange smukke Billeder. : : :
Pris 20 Cents.
DAN. LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Hjem for Danske
i en dejlig By med den forenede Kirkes Stole og en smukt, ny kirke med en stor dansk Menighed.
Hvis nogen Danske skulde ønske at leve deres gamle Dage blandt deres Landsmænd, da skriv til underkætnede om et Hjem i byen eller dens Nærhed.
James G. Platt, Land-agent.

Dr. POWER, V. S. 20 Aars Erfaring.
TIL INDGNIDNING af HESTE, KVÆG o. s. v. GARANTERET
at helbrede Benspalt, „Ringbone“, „Navicular Disease“, „Splints“, „Side cone“, „Curbs“, „Capped Hock“, „Shoe Boils“, „Bog Spavin and Puffs“, enhver Deformitet og Udvekst, hovne Koder og Muskler, Forstuvning og Eorvridding af Holte og Skulder, al Slags Halten, „Sweeney“ og Knæslappelse o. s. v.
Pris 50 Cents, frit leveret.
Anbefalinger og Reference.
T. C. Callahan, Fine stock Auctioneer, Omaha. M. L. Ganfield, Pedigreed Stock Raiser, Belleville, Mo.
J. Christianey, Trotting Horse Breeder, Geneva. Charles Weston, Stock Raiser, Geneva, Neb.
S. E. Costford, V. S. In pr., 534th Omaha. W. W. Gamron, Horse Owner, Chester, Neb.
Joseph Watson, English and French Horse Importer, Lincoln.
Skriv til
F. Power Company, Omaha.
Nævnt dette Blad.

THE MOST POPULAR IN USE STEEL ESTERBROOK'S PENS.
150 STYLES TO SUIT ALL WRITERS. ALL STATIONERS HAVE THEM.
WORKS CAMDEN N. J. 26 JOHN ST., NEW YORK.
For Sale by DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr

Julestjernen 1903.
Ualmindelig smukt og righoldigt Julehefte med Bidrag af Biskop Koch, Stiftsprovst Paulli, Præsidenterne Iversen, Gotsche, Karl Poulsen og Karl Koch, Digteren Zakarias Nielsen, Ellen Gotsche o. m. fl. — Følgeblad: Prof. Dorpchs „Ved Korsets Fod“.
44 Sider i fineste Folio. Pris 50 Cents.
Danish Lutheran Publishing House, Blair - Nebraska.

Julesager i stort Udvalg.
Mange forskellige udmærkede og elegant udstyrede Bøger til Julegaver haves paa Lager til de billigste Priser. Skriv til os efter nogle af vore gode Bøger og glæd eders Venner med en Bog som Julegave.
Stort Udvalg af danske Julekort af mange forskellige Slags til Priser af 5, 10, 15 og 20 Cents Stykket. Kortene er elegant udstyrede med paatrykt „Glædelig Jul“ og et Vers eller Skriftsprog.
Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr

JULEGAVER. Den lille Sanger.
Med Guldbunt og i fint bøjeligt Bind. Pris \$1.00. Navn i Guldbunt paatrykkes gratis.
Til Gud.
Indbød, opad, fremad, hjemad. Af John Hansen, Sognepræs. 148 Sider i smukt komp. Bind med Guldbunt. Pris 90c.
Dødens Engel.
Af J. D. Wallin. Engivet paa Døden af Christian Richardt. 44 ualmindelig smukt og rigt udstyrede Kvartalsider med fine Billeder og eleg. komp. Bind med Guldbunt. Pris \$1.50.
Fader Vor.
Kritiske Smaastykker og Salmer. Af John Hansen, Sognepræs. 120 Sider i smukt komp. Bind med Guldbunt. Pris 80c.
Dansk Kirkesalmebog.
Med Tillæg og begge Iestykker. Guldbunt og fineste polstret Bind. Pris \$2.00. Navn i Guldbunt paatrykkes gratis.
Disse fortrinlige Bøger, der alle er fint udstyrede og i elegant Bind med Guldbunt og Smudsomslag, anbefales som særdeles passende til Julegaver.
* Julehefter. *
Juleroser.
48 meget store Folio sider af Aargangen 1902 med det fineste Udbalg af Skønlitteratur i klassisk og samtidsk Udvord. Pris 75c.
Julegaven 1903.
Illustreret Julebog for Danske i Amerika. 48 store Kvartalsider med et afbildet og smukt Indhold. Pris 50c.
Norden.
Ekstrafrat Julenummer. Specielle Artikler, Digte og Musik fra Modelandene. Mange særdeles fine Illustrationer. 30 Sider i elegant Folio. Pris 25c.
For Juleferien.
Af Asikensfeldt Hansen og Lorenzen.
Fint illustreret med Billedgavner og mange smukke Billeder. Pris 10 Cents.
Børnenes Julebog
med mange Billeder. Pris 15 Cent, i Partier Rabat.
Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

Fordelagtigt Tilbud.

Nansen i den Frosne Verden
500 store Sider med et i geografisk og historisk Henseende ualmindelig interessant Indhold og over 100 træffende Illustrationer. Fint Papir og særdeles elegant komponeret Bind med Guldbunt. Pris \$2.00.

Hennesket
Denne Bog, hvis fortrinlige Indhold er en klar fysiologisk Fremstilling af Menneskeslægten Liv, har vundet den varmeste Interesse hos et stort Publikum. 400 store Sider med flere Hundrede Illustrationer i elegant komponeret Bind med Guldbunt. Pris \$2.00.

Muriat Halsted
Wm. McKinleys berømmelige Livshistorie.
Denne særdeles fint tegnede Livsskildring af den elskede afdøde Præsident er skrevet af dennes personlige Ven og er fint illustreret med talrige originale Billeder. Meget smukt indbundet. Paa Dansk 426 Sider, paa Engelsk 464 Sider. Pris \$1.50

Nye Abonnenter og alle ældre, som betaler et Aar i Forskud, faar ved at indsende \$2.50 en af de ovennævnte fortrinlige Bøger frit tilsendt samt „DANSKEREN“ for et Aar.
Aarsabonnement paa „DANSKEREN“ og „NORDEN“ kan nu tegnes for \$1.90, naar de betales i Forskud.
MÆRK! Dette Tilbud gælder kun til Januar 1904.
Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.